

КРИЖАНА ДІВЧИНКА

У невеликому місті, у звичайній міській квартирі жила собі жінка. Так вже якось у неї склалося, що жила вона зовсім одна, нікого в неї не було. Сусідки дітьми, онуками клопочуться, а тітка Настя - сама собі. При людях вдавала, що все це їй байдуже, а насамоті частенько і сплакне:

- Ну чому я не маю, скажімо, маленької донечки? Маленької, гарненької... Як би я її любила! Наближалось Новорічне свято. Хоча, яке це для тітки Насті свято? Всі Новий рік зустрічають родинами, а вона... ні до кого в гості йти їй не хотілося, хоча сусідки її кликали до себе.

Тітку Настю всі любили: чи дитина захворіє, чи так залишити ні з ким, - тітка Настя завжди напихваті. Завжди виручить.

Поставила у вазу гілочки ялиці, прикрасила дощиком, ~ хай і в неї свято буде. Сусідки жартувати:

- А ти, Насте, у Новорічну ніч бажання загадай - кажуть, все збувається.

А самі готували подарунки дітям та онукам. Вони собі жартували, а тітка Настя і справді вірила, що в Новорічну ніч всі бажання збуваються. От і настала та незвичайна Новорічна ніч. Рівно опівночі, коли всі вітали одне одного з Новим роком, до тітки Насті хтось постукав у вікно.

- Причулося, - подумала жінка, картаючи себе, що вже їй вчувається щось. Але стук повторився. Тітка Настя здивувалася. Ще б не дивуватися, її вікно виходило на просторий

балкон, але ж... Це був четвертий поверх. Тітка Настя підійшла до вікна. Спершу вона ніби нікого не побачила. Але раптом почула тоненький голосок:

- Мамо! Ну відчиняйте ж!

І жінка, не думаючи, не розмірковуючи, відчинила двері. У хату увірвався морозяний холод. А перед тіткою Настею стояла... маленька дівчинка.

- Заходь, - запросила жінка. Дівчинка увійшла.

- З Новим роком! - привітала маленька.

- І тебе з Новим роком! - радо відгукнулася тітка Настя. Тепер і в неї є гостя! Але як вона сказала: "Мамо, відчиняйте!" Так, так! Вона так сказала. Тітка Настя це добре пам'ятала... Але чого вона така бліда?

- Ти замерзла? - запитала тітка Настя. Вона доторкнулася до її руки - і відсахнулася:

- Боже мій!

Рука була крижана. Дівчинка засміялася. Сміх її дзвенів, як кришталевий дзвіночок, але це не був той життєрадісний сміх, яким сміються діти. Він собі дзвенів якимось сам по собі, нібито й не вона сміялася. Жінка почала пильніше приглядатися до дівчинки. Вона була біла-біла, ніби аж прозора, а коли довго на неї дивитися, то ніби аж з голубизною. У неї були гарні голубі очі, але якісь такі... холодні чи байдужі... Аж моторошно було в них дивитися.

- Звідки ти прийшла? - запитала жінка.

- Я тепер буду ваша, - сказала дівчинка - ви ж хотіли дівчинку? От і маєте мене! Я - ваш Новорічний подарунок.

- І звати тебе Оленка?

- Авжеж, Оленка.
- А кому ж я маю дякувати за такий гарненький подарунок?

Дівчинка знову задзвеніла сміхом:

- Новому року. Це він сьогодні подарунки розносить.
- А ти Снігуронька?
- Ні, не зовсім... Я крижана. Хіба це має якесь значення?
- Звичайно ж ні... Але якщо ти крижана, то... ти ж можеш, певно, розтанути?..
- Ну це не обов'язково. Я можу розтанути тільки навесні, а до неї ще дуже далеко.
- Значить, ти не назавжди? - посмутніла тітка Настя.
- Цього я ще не знаю. Я лише знаю, що можу розтанути навесні.
- Я б цього дуже не хотіла.
- Я також. Але це вже від мене не залежить.
- А від кого?
- Не знаю... Очевидно від казки і мабуть від вас.
- Ну, якщо від мене, тоді ти ніколи не розтанеш.

Дівчинка засміялася.

- А в кімнаті ти не можеш розтанути?
 - У кімнаті - ні. Я ж не просто собі крига, я ж жива, отож не хвилюйтеся даремно. А зараз я страшенно хочу їсти.
 - А що ж їдять крижані дівчатка?
 - А те саме, що й звичайні. Окрім гарячого. Навіщо ризикувати?
- Тітка Настя кинулася частувати свою гостю, чи то пак, доньку: канапки, тістечка,

цукерки... Раптом вона згадала, що припасла торт з морозива: думала сусідчиних онуків пригостити. Цей торт найбільше прийшовся дівчинці до смаку.

Стала жити у тітки Насті її незвичайна крижана дівчинка. Сусідки тільки плечима знизували: мовляв, щось тут не те... Не може ж такого бути!..

А Оленка метушилася по хаті, бралася за віник, витирала пилюку. Лише до кухні мати її не підпускала - боялася, щоб не розтанула. Та ще... хотіла Оленка квіти в вазонках підлити, а вони померзли. Зате любила милуватися дівчинка візерунками, що їх малював на вікнах мороз. Вона й сама вміла малювати такі візерунки, але спостерегла, що тітка Настя від того чомусь смутилася. Час збігав, і все більше журилася тітка Настя.

- Це ж і весна вже не за горами... Почала вона думати та потихеньку у людей питати. І таки дізналася, що в лісі за болотом живе стара чаклунка. Вирішила піти до неї. Болото замерзло, так що перейти його було не важко. Важко було знайти серед хащів маленьку хатинку старої чаклунки, точнісінько таку, в якій живе казкова Баба Яга. Але чаклунка на Ягу була зовсім не схожа. Привітна, лагідна.

- Знаю, за чим прийшли, - ще з порога сказала чаклунка. - Але я нічого не можу для вас зробити.

- Ну невже-таки нема ніякого способу перетворити її на звичайну дівчинку?

- Є такий спосіб, але він нелегкий.

- Який? Я на все згідна, бо я вже встигла її полюбити. Я не хочу її втрачати, але я знаю, що весна в мене її забере. Я завжди так любила весну, так її чекала. А тепер я її боюся.

- Весни боятися не треба, але, поки вона прийде, треба розтопити серце дівчинки.
- Як? Воно ж у неї, певно, теж крижане.
- Так. Але це не просто собі крига. Дівчинка ходить, розмовляє - отже вона жива.
- А як я дізнаюся, коли у неї розтопиться серце ?
- А вона у Вас плаче?
- Дуже рідко. Я не даю їй плакати. Але щось раз чи два плакала. Та от диво: у неї холодні сльози.

- От-от... Перша ознака, що у дівчинки розтопилося серце, коли вона заплаче справжніми гарячими сльозами.

- І що тоді?
- Тоді вже їй і Вам не треба буде боятися весни: вона не причинить вам зла, бо дівчинка вже буде не крижаною, а справжньою дівчинкою.
- А як же ж це зробити?
- Мушу признатися, що того я не знаю. Зворушити її чимось треба, розчулити.
- Вона до всього байдужа. Вже чого я їй тільки не купую - нема у неї ні радості, ні смутку.

Пішла тітка Настя додому, не дуже втішена. Якось вже зовсім напровесні проходив біля їхнього будинку чоловік. Здалеку, видно, йшов. Ноги геть промокли. Він сів на лавочці спочити, дістав з торбини краєць хліба, кусочок сала та й став їсти. Побачила його тітка Настя та й каже:

- Бачу, чоловіче добрий, ви здалеку.

- Та здалеку, - відповів той. - Шляхи мої неміряні, дороги мої неходжені.

- А хто ж ви?

- Я - кобзар-бандурист. Ходжу по містах і селах, пісні та думи співаю. Людей веселю, а іноді і сльозу із серця витисну.

- То чи не зайшли б ви часом до моєї оселі? Обсушу вас, обперу, стравною теплою нагодую.

- А чому б ні? Я й живу тому, що добрі люди на світі є, а то б уже давно пропав. А мені пропасти не можна, бо тоді пісень на світі поменшає.

- То ходім.

Тітка Настя ввела гостя у хату, обсушила, нагодувала, а гість, відпочивши, дістав свою бандуру, довго щось там підладжував, а потім так легенько доторкнувся до струн - і в хаті ніби посвітлішало від того ніжного звуку.

Оленка сиділа біля вікна і пробувала щось вишивати. На гостя вона спершу не звернула уваги. Але коли той доторкнувся до струн бандури, дівчинка якось дивно глянула довкола, вишиття випало з її рук. А бандурист заспівав:

Ой, Морозе, Морозенку,

Ти славний козаче,

За тобою, Морозенку,

Вся Україна плаче.

Дівчинка дослухала всю пісню до кінця. Заслухалась і тітка Настя. Може тому і не звернула уваги на якийсь дивний погляд Оленки. А та підійшла до неї, обняла холодними рученятами і тихенько спитала:

- Мамо, а що, хіба вже весна прийшла?

- Ні, донечко. А що?

- Мені здається, що я тану...

І дівчинка заплакала. Матері на руки капнула гаряча сльоза її вже не крижаної доньки.

- Не бійся, донечко, тепер нічого не бійся.

- І весни?

- І весни також.

А на лаві під образами сидів кобзар. Він нічого не міг зрозуміти, але знав лише одне: його пісня зробила якесь диво. Та до того йому було не звикати. На те він і кобзар.

